

Türkiye - Afganistan muahedenamesi hakkında kanun

No.
140

BİRİNCİ MADDE — Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti ile Afganistan Hükümeti arasında bin üç yüz otuz yedi senesi martının birinci günü akit ve imza olunan muahedename Büyük Millet Meclisince kabul ve tasdik olunmuştur.

İKİNCİ MADDE — İşbu kanunun icrasına Heyeti Vekile memurdur.

21 temmuz 1337 ve 17 zilkade 1339

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

Devleti âliyei Türkiye ve Afganistan, kendilerinin ravabiti samimiyei kalbiye ile yekdiğerine merbut, bir emel ve maksat mukaddesi ile mütehasis, maddi ve manevi menafii aliyei müşterekei tammeye malik buldukları, Devletin müşarünileyhimadan birinin saadet ve felâketinin diğerrinin saadet ve felâketini mucip olacağı kanaat ve iman ile Şark âleminin devriteyakkuz ve intibah ve istihlâsının başladığının kemalimin ve şükran ile görüldüğü şu anda ezminei mâziyedeki gibi irtibatsız ve münferit kalmalarının artık mümkün olamayacağına ve uhdelerine bir takım vezaifi tarihiyenin müterettip olduğunun zaruretine hükmederek bir vücudun âzassı gibi Tarafeynden birine gelecek reñç ve âzardan diğerr Tarafın müteessir ve müteezzi olacağını tabii gören bu iki kardeş Devlet ve millet beyinlerinde ötedenberi cayigir olan vahdeti maneviye ve ittifakı tabiiyi sahai siyasiyeye nakil ile ittifakı maddi ve resmi haline kalp ve umum Şarkın âtii mesudu namına bir mukaddemetülhayır olmak üzere aralarında teyemmünen bir ittifak muahedenamesi akdeylemeğe karar vermişler ve bu husus için Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti tarafından Hükümeti müşarünileyha âzasından Umuru İktisadiye vekili (Nazırı) Yusuf Kemal ve Umuru Maarif vekili (Nazırı) Dr. Rıza Nur Beyler ve Devleti âliyei Afganistan tarafından Sefiri fevkalâdei Murahhası Cenabı Celâletmeap General Memed Veli Han Murahhas tâyin olunmuşlardır. Murahhaseyni müşarünileyhim salâhiyetnamelerinin badelibraz yolunda ve muntazam olduğunu görerek mevaddi âtiyeyi kabul etmişlerdir.

Madde — 1.

İlâmaşaallah bir hayatı müstakil süren Türkiye Devleti en samimi ve vicdani revabıt ile merbut bulunduğunu Devleti âliyei Afganistanı manayi hakikî tamiyle müstakil tanımağı bir farize bilir.

Madde — 2.

Tarafeyni Âliyeyni Akideyn bütün Şark milletlerinin azadî ve hürriyeti kâmileye ve hakkı istiklâlê malik olduklarını ve bunlardan her milletin bizzatihi ve arzu ettiğı herhangi bir usul ve tarzı idareî Hükümet ile kendisini idarede muhtar olduğunu Buhara ve Hiyye Devletlerinin istiklâlini tasdik eder.

Madde — 3.

Devleti âliyei Afganistan, asırlardan beri islâmiyete rehberlik ve hidemat bergüzide ifa etmiş

olan ve ilmihilâfeti elde tutan Türkiyenin bubapta muktedibiha olduğunu bu münasebetle de tasdik eder.

Madde — 4.

Tarafeyni Âkideynden biri, Şarkı istilâ veya istismar siyasetini takip eden herhangi emperyalist bir devlet tarafından diğerine vaki olacak tecavüzü bizzat kendine vaki olmuş addederek vesaiti mevcude ve mümkünesiyle defeylemeği kabul eder.

Madde — 5.

Tarafeyni Akideynden herbiri diğerinin hali ihtilâfta bulunduğu üçüncü bir devletin menafiine muvafık veya Tarafı diğer Âkidin menafiine muzur hiçbir muahede ve mukavelei düveliyeyi akdeylememeği ve herhangi bir devletle muahede akdedeceği zaman evvelce diğer Tarafı haberdar eylemeği taahhüt eyler.

Madde — 6.

Tarafeyni Âkideyn aralarındaki münasebatı iktisadiye ve ticariyelerinin ve şehbenderlik muamelâtının tanzimi için lâzımgelen mukavelâtı ayrıca akdedecekler ve şimdiden merkezlerine sefir göndereceklerdir.

Madde — 7.

Tarafeyni Âkideyn iki memleket arasında muntazam ve hususi postalar ihdas ederek vaziyeti siyasiyeleriyle maarif, ticaret vesair ahval ve vaziyetten her nevi ihtiyacat ve arzularının müteakibilen ve en seri bir surette yekdiğerine malûmat vereceklerdir.

Madde — 8.

Türkiye Afganistana harsen yardımı, muallim ve zâbit göndermeği ve bu heyeti muallimiyn ve zâbitin lâakal beş sene hizmette kalmasını ve müddeti mezkûrenin inkizasında Efganistan talebettiği takdirde tekrar bir heyeti muallime göndermeği taahhüt eder.

Madde — 9.

Bu muahedename asgari bir müddet zarfında tastik edilecek ve o andan itibaren meriülahkâm olacaktır.

Madde —10.

Bu muahedename iki nüsha olarak Moskova'da tanzim ve Tarafeyn Murahhasları tarafından imza ve taati edilmiştir. Bu Muahede bin üç yüz otuz dokuz senei hiçriyesi cemaziyelahirenin yirmi birinci gününe müsadif bin üç yüz otuz yedi senesi martının birinci salı günü imza edilmiştir.

Sefiri Fevkalâde

Veli

Dr. Rıza Nur

Yusuf Kemal

	Tarih	No.	Makam
Büyük Millet Meclisi Riyasetinden tebliği :	23 temmuz 1337	564	İcra Vekilleri Heyeti Riyasetine
Meclis zabıt ceridelerindeki müzakerat fihristi :	Cilt 11	Sayfa 318:321,333:335	
İşbu kanunun alâkadar olduğu diğer kanunlar :			